

Raadsvergadering d.d. : 30 november 2023
Commissievergadering d.d. : 1 november 2023
Commissie : Samenleving
Portefeuillehouder : A. Gamri
Programmaonderdeel : 403. Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Registratienummer : 1209795
Productiedatum : 11 september 2023

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad op advies college van B&W op voorgenomen fusie Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland en Stichting Jong Leren.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 september 2023;

besluit:

op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet het college te berichten dat de raad geen wensen of bedenkingen in dient over het besluit van het college voornemens te zijn een positief advies af te geven op de fusieplannen van de schoolbesturen Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland (Stopoz) en Stichting Jong Leren.

De raad voornoemd, d.d. 30 november 2023,

In de raadsvergadering van 30 november 2023 heeft HvB een amendement ingediend in (Kenmerk D) met als dictum:

"Besluit:

op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet het college te berichten dat de raad de wens indient dat zo spoedig mogelijk na 1 januari 2024 door het college samen met het nieuwe schoolbestuur JongLeren wordt onderzocht welke van de acht Bloemendaalse scholen die vallen onder het bestuur van JongLeren eventueel zouden kunnen worden samengevoegd op één locatie hetgeen de financiële stabiliteit van het schoolbestuur ten goede kan komen, mede gelet op de overwegingen hiervoor genoemd."

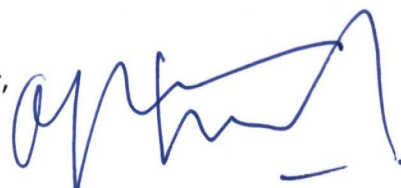
Dit amendement is in stemming gebracht en met 12 stemmen voor (VVD, HvB, GrL, D66, ZB) en 2 stemmen tegen (PvdA, CDA) aangenomen.

Met inachtneming van het aangenomen amendement D is het raadsvoorstel in stemming gebracht en met 14 stemmen voor (VVD, HvB, GrL, D66, CDA, PvdA, ZB) en 0 tegen aangenomen.

de griffier,

de voorzitter,

Voorgesteld besluit

Op grond van artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet het college te berichten dat de raad geen wensen of bedenkingen in dient over het besluit van het college voornemens te zijn een positief advies af te geven op de fusieplannen van de schoolbesturen Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland (Stopoz) en Stichting Jong Leren.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland en Stichting Jong Leren willen fuseren. Alle colleges van B&W uit het verzorgingsgebied van de stichtingen wordt gevraagd advies over de wenselijkheid van de fusie uit te brengen. De adviezen worden in een Fusie Effect Rapportage opgenomen: dit is een verplicht document voor het verkrijgen van de toestemming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Omdat bij deze fusie een stichting voor openbaar onderwijs is betrokken, is ook de goedkeuring van de betrokken gemeenteraden nodig.

In 2005 heeft de gemeenteraad van Bloemendaal ingestemd met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Met dit besluit is het bestuur van deze scholen overgedragen aan de nieuwe Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland (hierna: Stopoz). De openbare scholen in Heemstede en in Zandvoort zijn tegelijkertijd naar Stopoz overgegaan. Het openbaar onderwijs is hiermee op afstand gezet.

De gemeente is nog steeds betrokken bij het openbaar onderwijs omdat in:

- artikel 23 lid 4 van de Grondwet staat dat de gemeente moet zorgen voor een 'genoegzaam aantal openbare scholen'. Dit betekent dat ieder kind in de gemeente de keuze moet kunnen maken om naar een openbare school te gaan;
- artikel 48 van de WPO de betrokkenheid van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar onderwijs is opgenomen. Op grond van dit artikel benoemt de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht en heeft zij ook de bevoegdheid in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet zelf te voorzien in het bestuur van de scholen en zo nodig de stichting te ontbinden.

Stopoz is sinds 2022 in gesprek met Stichting Jong Leren (confessioneel onderwijs) over een fusie. De gemeenteraad is hierover schriftelijk geïnformeerd in april 2023, middels een informatienotitie van Stopoz en een collegebrief (zaaknummer 1183146).

Op dit moment vallen vier van de Bloemendaalse basisscholen onder Stopoz, eveneens vier scholen vallen onder Stichting Jong Leren. Dit bestuur heeft daarnaast nog 22 scholen onder haar gezag, het grootste deel daarvan (11 scholen) in de gemeente Haarlemmermeer. Na de voorgenomen fusie telt het nieuwe bestuur 30 scholen: in Aalsmeer, Haarlemmermeer, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort.

Het college is voornemens een positief te geven op voorgenomen fusie. De conceptbrief gericht aan Stopoz en Stichting Jong Leren om dit mede te delen is gevoegd bij dit voorstel.

Beoogd effect

Met het opstellen en bekend maken van dit advies kan het fusieproces voortgaan. Door de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen een zienswijze af te geven kan het college een politiek-bestuurlijk breed gedragen advies aan de as. fusiepartners afgeven.

Politieke keuzeruimte

Bij een fusie van schoolbesturen moeten de besturen volgens de Wet Primair Onderwijs (hierna: WPO) de colleges van B&W van de gemeenten waarbinnen scholen zijn gevestigd om advies vragen. Dit advies is een onderdeel van de verplichte Fusie Effect Rapportage die de betrokken

schoolbesturen moeten maken om toestemming te krijgen voor de fusie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het college is op grond van artikel 64b lid 2 sub j. WPO bevoegd advies te geven over de wenselijkheid van de fusie.

Op grond van artikel 48, lid 12 sub h. WPO en artikelen 14 en 15 van de statuten van Stopoz moeten de betrokken gemeenteraden een statutenwijziging of ontbinding van de Stichting goedkeuren. Deze goedkeuring is geen onderdeel van de toestemmingsprocedure bij het ministerie.

Gedachtegang

Stopoz en Stichting Jong Leren hebben de wens om op 1 januari 2024 te fuseren. De besturen van Jong Leren en Stopoz kiezen voor de mogelijkheid van een 'juridische fusie', waarbij Stichting Jong Leren de 'verkrijgende' stichting is. Deze keuze is gemaakt omdat dit administratief de eenvoudigste weg is. Hoewel de oude Stichting Jong Leren als 'administratief vehikel' wordt gebruikt, is er sprake van een nieuwe stichting met een nieuwe naam en nieuwe statuten. In deze statuten zullen de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs worden gewaarborgd. De samenwerkingsrelatie met de gemeente blijft in stand.

Voor de fusie is toestemming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap nodig. De Fusie Effect Rapportage is een verplicht document voor het verkrijgen van de toestemming. Alle colleges van B&W uit het verzorgingsgebied van de stichtingen moeten advies over de wenselijkheid van de fusie uitbrengen. De adviezen worden in de Fusie Effect Rapportage opgenomen. Omdat bij deze fusie een stichting voor openbaar onderwijs is betrokken is ook de goedkeuring van de betrokken gemeenteraden nodig. Deze goedkeuring is geen onderdeel van de toestemmingsprocedure bij het ministerie.

Argumenten

Het college vraagt de gemeenteraad haar zienswijze te geven op het voornemen van het college een positief advies op de fusieplannen af te geven. Voor het college zijn de onderstaande argumenten van belang geweest in dit positieve advies:

1. Het college onderschrijft het doel van de bestuurlijke fusie

Stopoz en Jong Leren beogen met de fusie vier doelen te bereiken:

- meer organisatorische kracht: delen staf en ondersteuning met brede expertise;
- een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven;
- het waarborgen van de continuïteit, kwaliteit, vitaliteit en bereikbaarheid (dichtbij) van openbare en confessionele basisscholen;
- meer bestuurlijke slagkracht om (regionale) vraagstukken op te pakken en in te spelen op maatschappelijke en onderwijsontwikkelingen.

2. Het college stelt vast dat het voortbestaan en de aanwezigheid van openbaar onderwijs in Bloemendaal gewaarborgd blijft.

In de statuten van de nieuw op te richten stichting zal het voortbestaan van de afzonderlijke scholen met hun denominatie worden opgenomen. Dit geldt ook voor de betrokkenheid van de gemeente bij het openbaar onderwijs.

3. De overige Bloemendaalse schoolbesturen hebben geen bezwaar tegen de fusie.

Aan de overige Bloemendaalse schoolbesturen (Twijis en de besturen van de Antoniuschool, Schoolvereniging Aerdenhout Bentveld, Josephschool en Bloemendaalse Schoolvereniging) is gevraagd naar hun opvatting over de voorgenomen fusie. Alle schoolbesturen hebben te kennen gegeven geen bezwaar te hebben en hebben ook geen aanvullende opmerkingen meegegeven.

4. Het college meent dat een fusie kansen biedt op het gebied van onderwijshuisvesting. Van de 16 Bloemendaalse PO scholen zullen er straks acht onder het nieuwe bestuur vallen. Wellicht betekent dit in de toekomst kansen voor het realiseren van gezamenlijke locaties, voor een enkel schoolbestuur is het niet perse logisch twee locaties in een kern in stand te houden. In Bloemendaal is hier sprake van in de kern Bloemendaal (Theresiaschool en Bornwaterschool), in Overveen (Julianaschool en Aloysiussschool) en in Bennebroek (Franciscusschool en Sparrenboschool).

5. Stopoz zal opgaan in een sterker verband.

Stopoz heeft de afgelopen jaren om verschillende redenen scholen moeten laten gaan, inmiddels bestaat Stopoz nog uit acht scholen. De afgelopen jaren is er tussen het college en Stopoz meermalen gesproken over de financiële positie van Stopoz, ook de Commissie Samenleving volgde de financiële situatie kritisch. Met het samengaan van Stopoz en Jong Leren ontstaat een nieuw bestuur dat 30 scholen onder zich zal hebben, in Aalsmeer, Haarlemmermeer, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort. Dit betekent dat de openbare scholen van Bloemendaal in een (financieel) aanmerkelijk sterker geheel kunnen opereren.

Kanttekeningen

Het college is voornemens een positief advies te geven, maar hecht eraan de volgende opmerkingen te plaatsen:

1. Stopoz heeft niet gekozen voor een 'natuurlijke' partner, een bestuur voor openbaar onderwijs. Het college vindt het voor de hand liggen dat in het geval een fusiepartner gezocht wordt zoveel mogelijk wordt gekeken naar gedeelde waarden en doelstellingen. In het geval Stopoz zou bijvoorbeeld Spaarnesant een logische en natuurlijk fusiepartner verondersteld kunnen worden.

Stopoz geeft als verklaring dat niet gekozen is voor een fusietraject met Stichting Jong Leren maar dat de samenwerking organisch is gegroeid de afgelopen jaren, de fusieplannen zijn daaruit voortgekomen. Stopoz heeft wel gekeken naar andere fusiepartners, maar het vertrouwen dat is opgebouwd in de samenwerking met Stichting Jong Leren, waaruit blijkt dat de organisatie en benadering overeenkomen, maakt dat beide besturen deze fusie als grote kans zien.

Het is de bevoegdheid van Stopoz zelf om een geschikte fusiepartner te selecteren. Het is vervolgens aan de gemeente om ervoor te zorgen dat het openbaar onderwijs in de nieuwe stichting goed geborgd wordt, daar zullen de statuten van de nieuwe Stichting op getoetsten beoordeeld worden.

2. Het openbaar onderwijs in Bloemendaal komt op grotere afstand te staan.

Stopoz heeft gekozen voor een partner voor confessioneel onderwijs, bovendien grotendeels actief in andere gemeenten of zelfs in een andere regio (Haarlemmermeer). Voor de gemeente Bloemendaal betekent dit nog minder grip op het openbaar onderwijs, zelfs niet meer via de benoeming van nieuwe leden van de RvT of het aanpassen van de statuten.

Het staat niet bij voorbaat vast dat dit een negatieve rol gaat spelen. Bestuurlijke schaalvergroting in het onderwijs is al lang gaande, lijkt nog niet voltooid. Het is zeer wel denkbaar dat in de komende jaren nog meer organisatorische wijzigingen zullen plaatsvinden. Daarnaast, in het nieuwe bestuur wordt de positie van het openbaar onderwijs gewaarborgd.

3. De (getalsmatige) verhoudingen veranderen.

Na de fusie zal er sprake zijn van een groot bestuur dat acht van de 16 Bloemendaalse PO scholen verenigt. Daarnaast is dan sprake van een groter bestuur (Twijs: vier scholen) en vier 'eenpitters'. De verhouding tussen de besturen onderling zal veranderen, ook het overleg met de gemeente verloopt wellicht anders. Dit kan gevolgen hebben voor besluitvorming in het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) en het LEA overleg (Lokale Educatieve Agenda).

4. De Bloemendaalse 'eenpitters' hebben niet de kans gekregen zich aan te sluiten bij de nieuwe stichting.

Daar met de voorgenomen fusie tussen Stopoz en Stichting Jong Leren het onderwijsveld in Bloemendaal verandert en er anders uit komt te zien is het college van mening dat ook de vier Bloemendaalse 'eenpitters' (Antoniuschool, Schoolvereniging Aerdenhout Bentveld, Josephschool en Bloemendaalse Schoolvereniging) kans hadden moeten krijgen zich bij het nieuwe bestuur aan te sluiten. Deze 'eenpitters' staan er financieel alleen voor, kunnen niet rekenen op een groter geheel van een gezamenlijk bestuur. De uitdagingen de komende jaren op het gebied van huisvesting, personeel en leerlingenaantallen zijn voor het gehele onderwijs groot, maar zullen voor deze scholen nog groter zijn.

Deze eenpitters hebben op verzoek van de gemeente de kans gekregen eventuele bezwaren tegen de voorgenomen fusie kenbaar te maken, de vier scholen hebben gezamenlijk gemeld geen bezwaar te hebben. Het college gaat er vanuit dat deze besturen een zorgvuldige afweging hebben gemaakt in het afgeven van deze reactie.

Alternatieven

Het is niet aan het college om Stopoz eventueel tot andere plannen te bewegen. Hooguit zou een neutraal of eventueel een negatief advies kunnen worden afgegeven, maar de argumenten voor de fusieplannen wegen zwaarder dan de tegenargumenten.

Middelen

Niet van toepassing

Participatie

Zie gedachtegang.

Samenwerking (Heemstede)

Het college van Heemstede neemt een besluit met dezelfde strekking als Bloemendaal, dit wordt voor een zienswijze aan de gemeenteraad van Heemstedevoorgelegd.

Vervolgproces/evaluatie

Vervolgproces

De voorliggende Fusie Effect Rapportage wordt door beide besturen op basis van de Wet Medezeggenschap op Scholen ter instemming voorgelegd aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden van STOPOZ en Stichting Jong Leren. Na kennisname van de besluiten en de adviezen van de betrokken colleges van B&W nemen beide raden van toezicht hun besluit over de bestuurlijke fusie en de onderliggende FER. Vervolgens wordt de fusie ter goedkeuring voorgelegd aan het ministerie van OC&W.

Na het vaststellen van de FER wordt de gemeenteraden van Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort schriftelijk gevraagd om in te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de hiermee gemoeide statutenwijziging.

De intentie is om de fusie op 1 januari 2024 in te laten gaan, maar een uitloop naar 1 april 2024 behoort tot de mogelijkheden. De periode na afronding van de interne besluitvorming tot 1 augustus 2024 wordt gebruikt om verdere onderwijskundige, pedagogisch-didactische en organisatorische integratie verder uit te werken, zodat per 1 augustus 2024 in alle opzichten sprake kan zijn van één bestuur voor primaironderwijs.

Bijlagen

- Fusie Effect Rapportage bestuurlijke fusie Stichting Jong Leren, Stopoz
- Brief van Stopoz aan B&W m.b.t. adviesaanvraag FER JL – Stopoz
- Conceptbrief van college aan Stopoz m.b.t. positief advies fusie

Achterliggende documenten

- Zaaknummer 1183146: Collegebrief en Informatienotitie onderzoek bestuurlijke fusie Stopoz - Jong leren

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester.
 , gemeentesecretaris.